

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V
NITRE
FAKULTA AGROBIOLÓGIE A POTRAVINOVÝCH
ZDROJOV**

1132858

**ZHODNOTENIE NIEKTORÝCH UKAZOVATEĽOV
POĽOVNÍCKEHO A EKONOMICKÉHO
OBHOSPODAROVANIA ZVERI V POĽOVNOM REVÍRI
BREZINY SO SÍDLOM V TOPOĽČIANKACH**

2011

Denisa Maňková

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V
NITRE
FAKULTA AGROBIOLÓGIE A POTRAVINOVÝCH
ZDROJOV**

**ZHODNOTENIE NIEKTORÝCH UKAZOVATEĽOV
POĽOVNÍCKEHO A EKONOMICKÉHO
OBHOSPODAROVANIA ZVERI V POĽOVNOM REVÍRI
BREZINY SO SÍDLOM V TOPOĽČIANKACH**

Bakalárska práca

Študijný program: Udržateľné poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
Študijný odbor: 4140700 Všeobecné poľnohospodárstvo
Školiace pracovisko: Katedra hydinárstva a malých hospodárskych
zvierat
Školiteľ: Doc. Ing. Jozef Gašparík, CSc.,

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Denisa Maňková vyhlasujem, že som záverečnú tému „Zhodnotenie niektorých ukazovateľov poľovníckeho a ekonomického obhospodarovania zveri v poľovnom revíri Breziny so sídlom v Topoľčiankach“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 15. apríla 2011

Denisa Maňková

Pod'akovanie

Touto cestou sa chcem pod'akovať predovšetkým vedúcemu bakalárskej práce doc. Ing. Jozefovi Gašparíkovi, CSc., za odborné vedenie, cenné rady a poznatky, ktoré som využila pri vypracovaní bakalárskej práce.

Za poskytnutie potrebných údajov k danej téme patrí z mojej strany pod'akovanie aj členom Poľovníckemu združeniu „Breziny“ so sídlom v Topolčiankach.

Abstrakt

V našej bakalárskej práci sme sa snažili zozbierať a zhodnotiť niektoré ukazovatele poľovníckeho a ekonomického obhospodarovania zveri v poľovnom revíri Breziny v Topoľčiankach počas obdobia jedného roka.

Materiál na spracovanie danej témy nám poskytol užívateľ poľovného revíru Poľovné združenie „Breziny“.

V bakalárskej práci sme sa zamerali na celoročnú starostlivosť a s ňou súvisiace činnosti týkajúce sa obhospodarovania poľovného revíru.

Sledovali sme osobitne jednotlivé oblasti obhospodarovania poľovného revíru.

Zo zistených ukazovateľov sme zhodnocovali rozsah vykonávaných činností a ich efekt v konfrontácii človek – zver – les. Poľovníctvo nie je povolanie, je to záľuba človeka do prírody ako takej, čím sa stáva jej služobníkom. Nami sledovaná činnosť Poľovníckeho združenia (PZ) ako užívateľa poľovného revíru nás presvedčila o tom, že práca členov PZ je predovšetkým o obetavosti človeka k prírode a nie o zisku z prírodného bohatstva.

Vyhodnotenie príjmov, vyplývajúcich z predaja diviny a odstrelu trofejovej zveri a nákladov v podobe starostlivosti o zver a poľovnícke zariadenia sú približne v rovnováhe. Väčšinu nákladov, či už na dopravu, renováciu kŕmnych zariadení alebo iné ako náklady na strelivo, poľovnícke oblečenie si členovia PZ hradia samostatne. Zhodnotením poľovníckych a ekonomických ukazovateľov prichádzame k záveru, že PZ plní predovšetkým udržiavaciu funkciu normovaných kmeňových stavov zveri, životného prostredia zveri a genofondu jednotlivých druhov zveri.

Vzájomná spolupráca a činnosť členov PZ zabezpečuje optimálne podmienky na vyrovnávanie sa lesného ekosystému so životom zveri v poľovnom revíri.

Abstract

In our bachelor thesis we have tried to collect and evaluate some indicators of economic management and caring of animals in hunting ground „Brezina Topolčianky“ for one year.

Hunting association Brezina gave us the material to handle this topic.

We have been here year-round focus on care in the hunting area and its activities.

We watched each management area hunting grounds. We have identified indicators of value to the extent of the activities and their effect on person confrontation – animals – forest. The hunting is not a profession, it is the passion of person to nature and these people become part of it. We found that human activity is hunting associations in the dedication to human nature and not on profits from natural resources.

Evaluation of revenues were from sales of venison and trophy game and blasting costs the same. For example, a transportation, equipment repair compound, the costs of ammunition, hunting clothes to pay members of hunting associations themselves. The evaluation of these indicators, we found that the hunting associations serves as standard stock of animals, the environment and the genetic resources of animals species.

The cooperation and common action of members of hunting associations to provide optimum conditions for the settlement of the forest ecosystem with living animals in a hunting area.

Obsah

Zoznam skratiek a značiek.....	8
Úvod	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky	11
1.1 Optimalizácia poľovného hospodárstva	11
1.1.1 Životné prostredie	12
1.1.2 Poľovnícke obhospodarovanie zveri.....	12
1.1.3 Genofond a etológia zveri.....	13
1.1.4 Zhodnotenie faktorov	14
1.2 Ekonomika poľovníckeho hospodárenia.....	15
1.2.1 Starostlivosť o zver	15
1.2.2 Poľovnícke zariadenia.....	17
1.2.3 Výkon práva poľovníctva	17
1.2.4 Spoločné poľovačky	17
1.2.5 Kynológia v poľovníctve	17
1.2.6 Ocenenie zveri	18
1.2.7 Rentabilita poľovného revíru	18
1.3 Konštruktívne prepojenie optimalizácie a ekonomiky poľovníctva.....	19
1.3.1 Ekonomická úvaha o hospodárení v poľovnom revíri.....	20
2 Cieľ práce.....	21
3 Metodika práce a metódy skúmania	22
3.1 Charakteristika objektu skúmania	22
3.1.1 Charakteristika objektu pozorovania :	22
3.2 Pracovné postupy.....	24
4 Výsledky práce a ich zhodnotenie.....	26
4.1 Starostlivosť o zver	26
4.1.1 Prikrmovanie zveri v poľovnom revíri Breziny.....	26
4.2 Poľovnícke zariadenia.....	31
4.2.1 Náklady na kŕmne zariadenia v poľovnom revíri Breziny.....	31
4.2.2 Ostatné poľovnícke zariadenia v PR Breziny	33
4.3 Samotný výkon práva poľovníctva	35
4.3.1 Časové a dopravné náklady súvisiace s výkonom práva poľovníctva v PZ Breziny.....	35

4.3.2 Výsledky ukazovateľov nákladov : čas – materiál – spotreba palív	36
4.4 Individuálne náklady poľovníka	38
4.5 Náklady na spoločné poľovačky	39
4.6 Náklady na kynológiu	40
4.7 Náklady za prenájom poľovného revíru Breziny	41
4.8 Príjmy v roku 2010	43
4.9 Bilancia nákladov a príjmov poľovníckeho hospodárenia v PZ Breziny v roku 2010.....	44
5 Diskusia	46
Záver	49
Zoznam použitej literatúry	51
Príloha 1	54
Príloha 2.....	55

Zoznam skratiek a značiek

PZ – Poľovnícke združenie

NKS – Normovaný Kmeňový Stav

JKS – Jarný Kmeňový Stav

SPZ – Slovenský poľovnícky zväz

SPK – Slovenská poľovnícka komora

Úvod

Ekonomické otázky súčasného slovenského poľovníctva sa zmenou zákona o poľovníctve dostávajú do popredia záujmu poľovníckej verejnosti.

História organizovaného poľovníctva na území Slovenska siaha do čias Rakúsko – Uhorska. Po prvej svetovej vojne sa väčšina spolkov rozpadla a nastáva rozmach pytliactva. Aby sa zabránilo nepriaznivému vývoju a živelnosti v poľovníctve, vznikla potreba vytvoriť poľovnícku organizáciu a Lovecký ochranný spolok. Obdobie druhej svetovej vojny vedie k útlmu poľovníckych činností.

V 50-tych rokoch vplyvom súperenia demokratických a komunistických síl dochádza k výrazným zmenám týkajúcich sa hospodárenia so zverou a finančnými prostriedkami.

V 60-tych rokoch nastáva priaznivá situácia hospodárenia v poľovných spolkoch. Zvyšovala sa úživnosť revírov a počty ulovenej úžitkovej zveri predstavovali ideálny stav. V roku 1962 bol vydaný nový zákon o poľovníctve č. 23/1962 Zb., ktorý celkom oddelil právo poľovníctva od vlastníctva pozemkov a prisúdil ho socialistickým organizáciám ako užívateľov pozemkov.

V prelomových obdobiach 80 a 90-tych rokov je hospodárska situácia poľovných spolkov veľmi nerovnomerná a nestabilná.

Novelizácia zákona v roku 1993 prináša zásadné zmeny do poľovníctva. Právo poľovníctva patrí vlastníkovi pozemku, ktorý rozhoduje aj o výkone práva poľovníctva, čím sa zvyšujú nároky na činnosť poľovníkov pri uzatváraní nájomných zmlúv o podstúpení výkonu práva poľovníctva.

V novom zákone o poľovníctve z roku 2009 sa stáva poľovníctvo súčasťou ekosystému. Vytvára svojou existenciou jednu zo zložiek manažmentu prírody.

Zver sa v novom poňatí zákona mení na obnoviteľné prírodné bohatstvo a zároveň je predmetom hospodárenia poľovníctva. S tým súvisí i zákonom stanovené právo poľovníctva a chov zveri, stojacich predovšetkým na ekonomických a ekologických základoch .

Tak ako historický, aj súčasný stav poľovníctva vždy závisí od spoločenských podmienok, ktoré v krajine vládnu.

Vysoká úroveň poľovníctva a vysoké počty zveri sa dosahovali v obdobiach mieru a pokoja v krajine. V čase vojen stav zveri klesal a aj úroveň poľovníctva bola veľmi nízka.

Kombinácia druhov zveri je a bola veľmi nerovnomerná, preto je úlohou poľovníkov neustále regulovať stavy zveri tak, aby bol genofond voľne žijúcej zveri zachovaný na najvyššom stupni.

V predloženej práci sme si dali za úlohu analyzovať činnosť poľovníckeho združenia v oblasti riešenia problematiky dosiahnutia úspešného poľovného hospodárenia v prenajatom poľovnom revíri. Zhodnotíme aktuálny stav vo všetkých východiskových oblastiach, súvisiacich s riešenou problematikou v poľovnom revíri.

Objektom skúmania bude poľovný revír Breziny, ktorého užívateľom je Poľovnícke združenie „Breziny“ so sídlom v Topoľčiankach.

---

1 Súčasný stav riešenej problematiky

1.1 Optimalizácia poľovného hospodárstva

Faktory ovplyvňujúce stav poľovného hospodárstva...

Z histórie... Zámožnejší majitelia, ktorí mali úprimný vzťah k poľovníctvu, k chovu zveri a osud našej prírody im ležal na srdci, budovali v druhej polovici 19. storočia zvernice na aklimatizáciu, resp. na chov autochtónnej a neautochtónnej zveri za účelom zazverovania vlastných poľovných revírov a tým nepriamo aj širokého okolia. Z dnešného hľadiska len tieto zvernice mali význam, lebo zanechali za sebou neoceniteľnú hodnotu. Im môžeme ďakovať za zazverenie našich revírov jeleňou, danielou a mufloňou zverou ešte v minulom storočí (Molnár, L. 1979).

Lesy pokrývajú štyridsať percent územia Slovenska a sú domovom väčšiny divo žijúcej zveri. Napokon, ešte i vyložene poľná zver, často hľadá úkryt v hájoch a remízkach. V lese má domovské právo nielen jelenia, danielia, muflonia a diviacia zver, ale aj srnčia zver, ktorá sa vyskytuje i v rozsiahlych lesných komplexoch a vo všetkých výškových pásmach prakticky až po hole, i keď väčšia časť populácie žije na poliach slovenských nížin. V poľovných revíroch sa o zver zanietene starajú poľovníci a lesníci. Udržujú stavy raticovej zveri na primeranej úrovni, pretože pri premnožení hrozia neúnosné škody na lesných kultúrach i úrodných poliach. Vzhľadom na odlišnosť a veľkú rôznorodosť prírodných pomerov sú poľovné revíri Slovenska rozdelené podľa hlavných druhov raticovej zveri (Mráz, I. 2007).

Problematika riešenia optimalizácie poľovného hospodárstva musí zákonite vychádzať z trojuholníka *človek – zver – životné prostredie zveri*. Z pohľadu človeka to znamená optimalizovať stav životného prostredia zveri a chov zveri tak, aby čo najviac vyhovoval jeho záujmom. Pri riešení otázky optimalizácie poľovníckeho obhospodarovania zveri vystupujú do popredia dva hlavné problémy: maximálna kvalita zveri na jednej strane a minimalizácia škôd spôsobovaných zverou na strane druhej.

Analýza všetkých možných doteraz zistených príčin a faktorov ovplyvňujúcich tieto dva ukazovatele ukázali určitú zhodu v postupe riešenia oboch problémov. Ako hlavné činitele ovplyvňujúce oba ukazovatele vystupujú do popredia životné prostredie zveri a genofond a etológia zveri (Garaj, P., Gašparík, Ľ. 2003).

1.1.1 Životné prostredie

Životné prostredie zveri cez ponuku potravy pre zver, resp. svojou úživnosťou lesného prostredia, lúk, rozptýlenej zelene ale aj polí, predovšetkým v mimo vegetačnom období, je výrazným činiteľom ovplyvňujúcim poškodzovanie lesných a poľných porastov a zároveň selektívne vplýva na kvalitu a stavy zveri (Gašparík, Ľ. 1999).

Reliéf a klimatické pomery v nadväznosti na úživnosť, opäť hlavne v čase núdze, sa výraznou mierou podieľajú v sústreďovaní zveri do pre zver priaznivejších častí revírov, čím nepriamo podmieňujú vyšší tlak zveri na toto územie a súčasne tieto faktory v súčinnosti s veľkými mäsožravcami pôsobia ako prirodzené prostriedky prírodného výberu, čím kladne ovplyvňujú kvalitu prežívajúcej časti populácií zveri. Dnes už neodlučiteľnou súčasťou životného prostredia je človek.

Človek svojimi ekonomickými záujmami ovplyvňuje druhové zloženie porastov ako aj druhové zloženie populácií zveri lesných ekosystémov. Jeho činnosť sa prejavuje hlavne v zmene prirodzenej úživnosti prostredia a v preferovaní určitých druhov zveri oproti iným, čo sa zákonite prejavuje vo výške škôd a na kvalite zveri. V súčasnosti „módna vlna“ návratu človeka k prírode vyvoláva u zveri často nepokoj a stresové situácie, čo má tiež svoj podiel na dnešnom stave vzťahu les – zver (Garaj, P., Gašparík, Ľ. 2003).

1.1.2 Poľovnícke obhospodarovanie zveri

Ďalším komplexom faktorov je *poľovnícke obhospodarovanie zveri*. Práve túto skupinu faktorov môže človek najviac ovplyvniť, lebo škody zverou, kvalitu a stavy zveri, súvisia priamo od neho (Garaj, P., Gašparík, Ľ. 2003).

Prikrmovanie zveri je dôležité biotechnické opatrenie, ktorým poľovníci pomáhajú zveri prekonať kritické obdobie nedostatku potravy. Umožňuje zachovať optimálnu populačnú hustotu zveri v civilizovanej krajine a prispieva k znižovaniu škôd, ktoré zver spôsobuje (Gašparík, J. 1991).

Vhodnou spoluprácou poľovníckych a lesných hospodárov sa tu dajú najvýraznejšie ovplyvňovať vzťahy medzi zverou a jej prostredím. Zo strany poľovníckych hospodárov to predpokladá čo najobjektívnejšie zisťovať jarné kmeňové stavy zveri osobitne pre pripravované zavedenie veľkoplošného ekologického manažmentu zveri (JKS) v rámci chovateľských celkov (Konôpka, J. a kol., 2002; Hell, P. a kol., 2002).

Najideálnejším prípadom je, keď les aj zver obhospodaruje ten istý užívateľ, ktorý je v podstate závislý na rovnováhe medzi zverou a lesom, a ktorý môže prostriedky získané z poľovníctva použiť opäť na udržanie primeraných vzťahov medzi zverou a lesom (Garaj, P., Gašparík, L. 2003).

1.1.3 Genofond a etológia zveri

Genofond zveri sa prejavuje v celkovej kvalite populácie a teda aj v trofejovej kvalite. Tu je potrebné si uvedomiť, že aj geneticky kvalitná populácia sa môže v nepriaznivých podmienkach javiť ako nekvalitná. Preto vytvorenie vhodných a priaznivých podmienok pre zver s ohľadom na jej biologické a fyziologické nároky a dobrý zdravotný stav, umožnia plne sa prejavíť genofondu danej populácii zveri a zároveň pôsobiť na zníženie škôd touto zverou na porastoch.

Etologickými a prírodnými faktormi vyvolané migrácie a koncentrácie zveri spoločne so spôsobom života zveri a jej životnými prejavmi, úzko súvisia s preferenciou určitých biotopov v rámci revíru a tým aj možnosťou ich výraznejšieho atakovania zverou (Konôpka, J. a kol., 2002; Hell, P. a kol., 2002).

1.1.4 Zhodnotenie faktorov

Rozborom a zhodnotením faktorov vplývajúcich na kvalitu zveri a škody ňou spôsobované sa vytvárajú vhodné podmienky pre možnosť posúdenia únosných stavov zveri. Samozrejme je potrebné ešte určiť prijateľné kritériá pre stanovenie a posúdenie únosnosti stavov zveri ako aj kontrolné metódy a monitoring. Z hľadiska škôd zverou je kritériom pre posúdenie ich únosnosti poškodenie drevín zverou a reakcia drevín na toto poškodenie. Vhodným ukazovateľom pre posúdenie vplyvu zveri na drevinu sa zdá byť počet drevín a priemerná výška drevín. Ostatné ukazovatele ako napríklad stupeň poškodenia drevín, sú skôr doplnkové (Find'o, S. 1955).

Pre zlepšenie súžitia lesa a zveri je veľmi dôležité, aby sa v jednom regióne chovali len dva maximálne tri druhy voľne žijúcich prežúvavcov, najlepšie také druhy, ktoré patria do rôznych trofických skupín s rozdielnymi ekologickými nikami. Na to sa prihliadalo aj pri spracovaní vedeckých základov ekologického veľkoplošného manažmentu zveri (Hell, Konôpka a kol. 2006).

Veľmi dôležité je to tam, kde vznikajú veľké škody na lese, kde treba samozrejme znížiť aj početnosť zveri (Hell, Konôpka, Lehocký 2003).

Aby sa mohla vyriešiť otázka stanovenia únosných stavov zveri, je potrebné zhodnotiť a posúdiť všetky faktory (životné prostredie zveri, poľovnícke obhospodarovanie zveri, genofond a etológia zveri), ktoré vplývajú na kvalitu zveri a škody ňou spôsobované. Ďalej je potrebné, na základe kritérií stanovených pre hodnotenie únosnosti škôd zverou a kvality zveri, pomocou vhodných kontrolných metód a ekonomických ukazovateľov neustále sledovať a kontrolovať únosnosť stavov a kvalitu zveri. Vybudovaním takéhoto nástroja kontroly získame vhodný systém, ktorý citlivo reaguje na každú zmenu, o dôsledkoch ktorej nás cez spätnú väzbu (párové plochy, sociálna štruktúra populácie, prehliadky trofejí) rýchlo informuje, a ktorý zároveň predstavuje vhodný regulačný mechanizmus na udržiavanie rovnováhy medzi zverou a lesom. V súčasnosti platné normované kmeňové stavy zveri, stanovené na základe bonitácie revíru, sú základným stavom, ktorý by mal byť záväzný. Ich dodržanie je však problematické vzhľadom na spravidla veľkú neobjektívnosť vstupných údajov (JKS) a z nich zostavovaných plánov chovu a lovu (Garaj, P., Gašparík, L. 2003).

1.2 Ekonomika poľovníckeho hospodárenia

FEUEREISEL (2010) uvádza:

Základným rozdielom je vyhodnocovanie ekonomiky poľovníctva v štátnom sektore, kde sú vyjadrené jednotlivé ekonomické ukazovatele nákladov a príjmov, a v poľovných združeniach, kde prevažuje aktívna činnosť členov združenia bez nároku na odmenu a ekonomické ukazovatele sú na úrovni hrubého odhadu.

Jednou zo základných otázok ekonomiky poľovníctva je ohodnotenie voľne žijúcej zveri ako predmetu poľovníckeho hospodárenia. Jednotlivé štáty majú rozdielny prístup k vyjadreniu hodnoty zveri. Každý z nich má svoju vlastnú legislatívu, tradície a prírodné podmienky. V dôsledku spoločenských a sociálnych zmien, narastajúcich znalostiach o vzájomných vzťahoch medzi živými organizmami sa vyvíja aj prístup ľudskej spoločnosti ku zveri a prírode ako celku (Feuereisel, J. 2002).

1.2.1 Starostlivosť o zver

Na výšku nákladov povinnej starostlivosti o zver v poľovníctve sa musíme pozerieť ako na nákladový podiel poľovníckej starostlivosti o celú populáciu zveri v oblasti. Zver sa môže voľne pohybovať a prechádzať medzi jednotlivými poľovnými revírmi a všade musí byť o zver postarané (Feuereisel, J. 2010).

V posledných rokoch môžeme badať zlepšenie starostlivosti o zver. Súvisí to so zlepšením ekonomických pomerov väčšiny členov poľovníckych združení, spolkov a zvýšením ich odbornej úrovne, o ktorú sa pričínili odborné poľovnícke inštitúcie a ich osvetová činnosť. Zlepšenie starostlivosti však neznamená automaticky zvýšenie stavov zveri. Malo by sa to prejaviť najmä znížením škôd spôsobených zverou. Starostlivosťou a rozumným prikrmovaním môžeme významne znížiť škody, aj keď sa nám ich nepodarí odstrániť úplne (Krajniak, D. 2010).

Hlavný problém je v tom, že zver je v jej právnom postavení chápaná ako vec nikoho „res nullius“. Toto právne postavenie voľne žijúcej zveri má svoje korene v rímskom práve a súčasne má i svoju logiku. Vychádza zo skutočnosti, že sa zver môže voľne pohybovať a neuznáva majetkové hranice. Pokiaľ nie je ulovená, nie je majetkom nikoho (Feuereisel, J. 2010).

Prikrmovanie zveri patrí k základným činnostiam užívateľov poľovných revírov, označovaným často aj ako ochrana prírody a zveri. Obrázky poľovníkov vynašajúcich v plecniakoch soľ či otičky sena v zasneženej zimnej krajine patria k historickým. Kosenie, sušenie a kôpkovanie sena bolo stálou súčasťou údržby lesných čistín. Novodobý spôsob poľovníctva uprednostňuje menej náročnú formu prípravy krmiva a prikrmovania zveri, a to rozvoz siláže, odrezkov zemiakov a zvyškov spod kombajnov silnými autami priamo do stredu horských lúk, priamo pod posedy (Fulín, M. 1998).

Kŕmna dávka je množstvo podávaného krmiva, ktoré spolu s dostupnými prirodzenými úživnými zdrojmi zabezpečuje dostatočnú výživu zvierat. Udáva sa pri raticovej zveri v kg na 1 kus a 1 deň, pri malej zveri pre 100 kusov na 1 deň (Gašparík, J. 1991)

Prikrmovacie dávky nie sú fixné. Približné množstvo jednotlivých druhov krmív vyrátame podľa letného stavu zveri po odrátaní skutočného odstrelu a odchytu zveri (Kulich, M. 1976).

Tabuľka č.1: Potreba krmív pre raticovú a malú zver. (Bakoš, A.- Hell, P. 1999)

Druh zveri	Raticová zver			
	Dávka na kus a deň v kg			Soľ na kus a rok v kg
	objemové	jadrové	dužinaté	-
jelenia	3,0	0,5	1,3	2,5
danielia	1,5	0,3	0,6	1,5
muflónia	0,8	0,2	0,4	1,0
srnčia	0,4	0,15	0,3	0,7
diviačia	-	0,6	0,6	-
Malá zver – dávka na 100 ks a deň v kg				Soľ na 100 ks a rok v kg
zajac	15,0	2,0	15,0	8,0
bažant	-	5,0	4,0	-
jarabica	-	3,0	1,0	-
divá kačica	-	5,0	4,0	-
králik divý	8,0	1,0	8,0	4,0

1.2.2 Poľovnícke zariadenia

K tomu, aby sa zver cítila bezpečne a v nepriaznivom období mala zabezpečené základné požiadavky, hlavne čo sa týka dostatku prístupného a kvalitného krmiva nám slúžia poľovnícke zariadenia (Kýpet', J. 2010).

Mimo poľovníckych zariadení pre prikrmovanie zveri v dobe núdze, taxatívne vymenované v zákone o poľovníctve, sú pre zaistenie riadnej poľovníckej starostlivosti o zver v období núdze potrebné aj ďalšie zariadenia ako napríklad zásobníky na uskladnenie krmív, jamy a pivnice na uskladnenie dužinatých krmív, krmelce pre čiernu zver a podobne. Do výpočtu nákladov na poľovnícke zariadenia pre prikrmovanie zveri boli preto zahrnuté aj tieto ďalšie zariadenia nemenované priamo zákonom (Feuereisel, J. 2010).

1.2.3 Výkon práva poľovníctva

Závazná norma podrobne upravujúca povinnosti členov SPZ pri výkone práva poľovníctva určuje Poľovnícky poriadok SPZ (Hell, P. a kol. 1988).

Poľovnícke a lesnícke opatrenia na zvyšovanie úživnosti poľovných revírov sa vzájomne kombinujú, či zladujú tak, aby sa dosiahol racionálny manažment zveri a nebolo to v rozpore s trvalo udržateľným obhospodarovaním lesov a poľnohospodárskych pozemkov (Hell kol. 2004).

1.2.4 Spoločné poľovačky

Na malú poľovnú zver (zajac, bažant, jarabice), na niektoré druhy tzv. škodlivej zveri (líška, vlk) a na diviačiu zver sa zvyčajne poľuje aj kolektívne, teda na spoločných poľovačkách. Spoločné poľovačky sa uskutočňujú za účasti väčšieho počtu poľovníkov. Podľa účelu rozoznávame štyri druhy poľovačiek: pruhovka, kruhovka, nátláčka, nahánka (Kulich, P. 1976)

1.2.5 Kynológia v poľovníctve

Jednou zo základných povinností užívateľa poľovného revíru je vlastniť a využívať poľovne upotrebitelné psy. Je to pes poľovného čistokrvného plemena uznaný Medzinárodnou kynologickou federáciou (FCI) s preukazom pôvodu a absolvovanou príslušnou skúškou z výkonu (Červený, J., Hell, P., Slamečka, J. a kol. 2004).

1.2.6 Ocenenie zveri

Najčastejšia potreba vyjadrenia hodnoty zveri je pri trestnom konaní vo veci pytliactvo. Ocenením, či určením spoločenskej hodnoty zveri vyjadrujeme záujem spoločnosti o jej trvalé zachovanie. Ocenenie zároveň prispieva k posilneniu pôsobnosti legislatívnych a ekonomických nástrojov ochrany tohto obnoviteľného prírodného zdroja (Feuereisel, J. 2001).

Nákladová hodnota zveri je z tohto dôvodu vyhodnocovaná dvoma spôsobmi:

Prvý spôsob vychádza z celkových nákladov na poľovnícke hospodárenie vzťahujúce sa k trvalej možnej ročnej produkcii zveri, vychádzajúc z normovaných stavov zveri.

Druhý spôsob vychádza zo zistenej skutočnosti, že tržné ceny za produkty poľovníckeho hospodárenia nezodpovedajú vynaloženým skutočným nákladom. Rozdiel medzi nákladmi a tržne realizovanými výnosmi je treba považovať za náklady zákonom predpísanou poľovníckou starostlivosťou a udržiavanie normových stavov. Na základe takto zisteného podielu z celkových nákladov bola vyjadrená nákladová hodnota normovaného stavu zveri (Feuereisel, J. 2000).

Na základe týchto skutočností bola vyhotovená *metodika na zistenie nákladovej hodnoty zveri*. S cieľom vyjadriť v peňažnej forme hodnotu zákonom stanovenej poľovníckej starostlivosti a nákladov vyplývajúcich zo štátnych predpisov. (Feuereisel, J. 2010).

Základné jednotky spoločenského ocenenia:

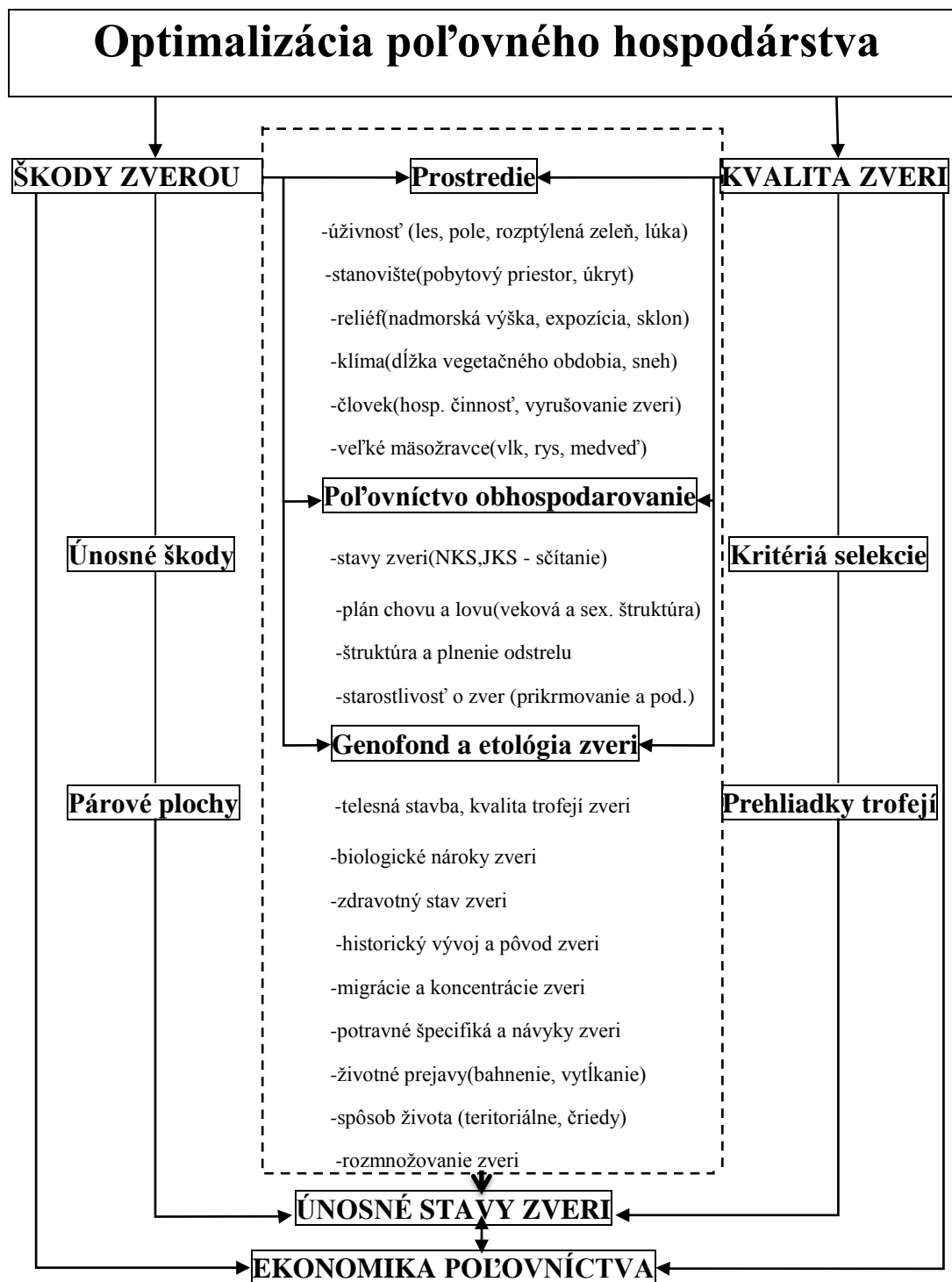
Náklady na poľovnícku starostlivosť - Cena zveriny - Cena poplatkového lovu - Postavenie v populácii - Ohrozenie (Feuereisel, J. 2010).

1.2.7 Rentabilita poľovného revíru

Ziskové sú tie lesné revíry, v ktorých je vysoká populačná hustota jelenej a diviacej zveri (ak PZ neplatia náhrady za škody spôsobené týmito druhmi zveri) a poľné revíry, v ktorých sa ešte udržali také stavy zajačej zveri, že možno chytať živú zver. Finančne ziskové by mohli byť aj tie PZ, ktoré by vo väčšom rozsahu ponúkali poplatkový odstrel zahraničným lovcami a zisk by mohli investovať do poľovného hospodárstva (Hell, P., Sabadoš, K. 1987)

1.3 Konštruktívne prepojenie optimalizácie a ekonomiky poľovníctva

Tabuľka č. 2: Optimalizácia poľovného hospodárstva (Garaj, P. – Gašparík, L. 2003)

1.3.1 Ekonomická úvaha o hospodárení v poľovnom revíri

Feueresel (2010) uvádza, že náklady spojené s prenájmom a prevádzkou poľovného revíru sú fixné a variabilné. Najdôležitejšie fixné náklady sú nájomné za poľovný revír, náklady na zimnú starostlivosť o normované stavy zveri a na nezbytné príkrmovacie zariadenia. Priradíme sem aj odpisy z dopravných prostriedkov, náklady na spotrebu pohonných hmôt v súvislosti so zimnou starostlivosťou o zver, náklady na držanie loveckých psov a iné náklady. Medzi variabilné náklady patria náklady na vytvorenie jednotky produkcie a časť režijných nákladov. Produkciu poľovného revíru môžeme ovplyvniť zlepšovaním životného prostredia zveri, zvýšenou ochrannou službou, zvýšenou starostlivosťou o zver a výstavbou zariadení uľahčujúcich lov zveri. Je nám známe, že v prípade poľovníckeho hospodárenia nie je možné produkciu poľovného revíru neobmedzene zvyšovať. Veľkosť a úživnosť poľovného revíru určujú predpísané stavy zveri a koeficienty reprodukcie, určujúce maximálnu výšku lovu. Negatívnym faktorom ovplyvňujúcim hospodárenie v poľovnom revíri je prípadná úhrada škôd zverou. Svojim charakterom sú náklady na úhradu škôd zverou a náklady spojené s ochranou proti ich vzniku priradované k variabilným nákladom. Aby sme dospeli k hrubému odhadu celkových nákladov je treba čo najpresnejšie určiť fixné náklady podľa uvedených bodov. Náklady na zimnú starostlivosť o zver určíme podľa normovaných stavov a kŕmnych dávok uvedených v odbornej literatúre. Na odpisy dopravných prostriedkov sú určené predpisy. Odhadneme náklady variabilné a zistíme priemerné náklady na škody spôsobené zverou v predchádzajúcom období. Súčtom všetkých týchto položiek získame celkové náklady v poľovnom revíri.

Vypracovanie takejto úvahy nám pomôže vyvarovať sa prípadne nepríjemnej konfrontácii s tvrdou skutočnosťou sveta ekonomiky.

Priebeh nákladov: $TRŽBY = \text{cena} \times \text{realizovaná produkcia}$

(TJ. výkupná cena za kg zveriny násobená počtom ulovených kusov a ich priemernou hmotnosťou. K tomu pripočítame prípadné tržby za poplatkový lov trofejovej zveri)

$CELKOVÉ NÁKLADY = \text{fixné náklady} + [\text{variabilné náklady na jednotku objemu výroby} \times \text{objem výroby}]$

---

2 Cieľ práce

Cieľom našej bakalárskej práce bude zozbierať a zhodnotiť niektoré ukazovatele poľovníckeho a ekonomického obhospodarovania zveri v poľovnom revíri.

Zistíme náklady týkajúce sa starostlivosti o zver, náklady na poľovnícke zariadenia a kŕmne zariadenia, náklady na vynaložený čas pri výkone práva poľovníctva, určíme náklady na dopravu a na časovú jednotku podľa sadzobníka, náklady na monitoring a sčítanie zveri, náklady na spoločné poľovačky, náklady na výzbroj a výstroj poľovníka, náklady na kynológiu, náklady za prenájom poľovnej plochy a určíme zisky PZ podľa predpokladaného finančného plánu a zistíme celkovou bilanciou skutočnú nákladnosť činnosti PZ. V závere porovnáme nami zistený skutočný stav nákladovosti poľovníckej činnosti k predpokladanému stavu určenému PZ Breziny. Jednotlivé nákladové a príjmové položky budeme čerpať z materiálov poskytnutých PZ Breziny a z kvalifikovaných odhadov odbornej literatúry. Účelom tejto práce je zhrnúť na základe ekonomických ukazovateľov aká je skutočne nákladná činnosť členov PZ. Rozdiel nami získaných ukazovateľov bude predstavovať činnosť členov finančne neohodnotenú, ale vykonávanú bez nároku na finančnú odmenu.

---

3 Metodika práce a metódy skúmania

3.1 Charakteristika objektu skúmania

Poľovný revír Breziny je súčasťou obce Topolčianky, ktorá leží medzi pohorím Tribeč a Pohronským Inovcom, na severovýchode Žitavskej pahorkatiny, v doline potoka Leveš a Hostianskeho potoka v západnej časti Slovenska.

Územie tvoria žulové horniny, druhohorné kremence, bridlice, andezitové tufy a mlado treťohorné íly. Pôdy sú kambizeme nasýtené. Lesné porasty sú zložené z listnatých drevín (dub, céder, breza, hrab a buk) (Hudík, P. 2010)

Poľovná činnosť v tejto lokalite je zaznamenaná už niekoľko storočí. Dominantou z hľadiska poľovníctva je poľovnícky zámok v Topolčiankach a za priekopníka dôb poľovníckej éry považujeme grófa Karola Forgáča, ktorý tu vypustil do voľnej prírody muflóny dovezené zo Sicílie a Korziky. Súčasťou danej oblasti je Zubria zvernica a niekoľko okolitých poľovných revírov.

3.1.1 Charakteristika objektu pozorovania :

Poľovný revír „Breziny“ so sídlom v Topolčiankach

Užívateľ poľovného revíru:

Poľovnícke združenie „Breziny“ so sídlom Topolčiankach

Poľovná oblasť : JXXVIII TRIBEČ

Chovateľský celok : ZM JXXVIII – I.

Obvodný lesný úrad : NITRA

Názov poľovného revíru: BREZINY

Výmera: 3248 ha

Rozloha a štruktúra poľovného revíru Breziny: 3248 ha

Lesná plocha: **1235 ha**

Plocha polí a lúk: **1981 ha**

Vodná plocha : **32 ha**

Obrázok č. 1 : Rozloha a štruktúra PR Breziny.

Pôdne – klimatické podmienky PR Breziny :

- ❖ **Nadmorská výška : 230 m**
- ❖ **Podnebie : kontinentálne**
- ❖ **Priemerná ročná teplota : 9 – 9,5 stupňov Celzia**
- ❖ **Ročný úhrn zrážok : 600 – 650 mm**
- ❖ **Druh pôdy : hlinité, piesočnaté, ílovité**
- ❖ **Voda pre zver : potok, kanál, rybník**

3.2 Pracovné postupy

1. Získavanie všeobecných údajov o poľovnom revíri Breziny.
2. Určenie hlavných ukazovateľov obhospodarovania poľovného revíru.
3. Na základe ukazovateľov budeme hodnotiť ekonomické ukazovatele poľovného revíru Breziny.

Pracovné materiály :

1. Výkazy o stave majetku a hospodárení PZ Breziny so sídlom v Topoľčiankach
2. Účtovné denníky a doklady PZ Breziny so sídlom v Topoľčiankach
3. Kvalifikovaná literatúra týkajúca sa témy ekonomického hospodárenia.

Metodický postup hodnotenia poľovníckych a ekonomických ukazovateľov v poľovnom revíri Breziny v Topoľčiankach:

- Starostlivosť o zver

Budeme posudzovať: Prikrmovanie zveri v zimných mesiacoch

Prikrmovanie – vyčíslenie množstva, kvality a hodnoty predpokladaného (skŕmeného) krmiva (vyčíslenie nákladov v €)

Liečivá - Náklady na požadované množstvo a druh poskytovaných liečiv pre zver (vyčíslenie nákladov v €)

- Poľovnícke zariadenia (chaty, poľovnícke domy, mechanizácia)

Budeme posudzovať: Údržbu a obnovu poľovníckych zariadení (vyčíslenie nákladov v €)

- Doprava – pre potreby kŕmenia

Budeme posudzovať: Náklady na dovoz a rozvoz krmiva, náklady na spotrebu pohonných hmôt (vyčíslenie nákladov v €)

- Samotný výkon práva poľovníctva

Budeme posudzovať: Počet hodín (zistíme z knihy návštev revíru – vyčíslime hodnotu hodiny v PR na €), zahrnuté sú náklady na čas lovu a vychádzok do revíru

---

- Individuálne náklady poľovníka

Budeme posudzovať: Náklady na výzbroj, výstroj poľovníka, strelivo (vyčíslenie nákladov v €)

- Doprava do revíru za účelom poľovania

Posudzuje sa : Náklady za dopravu a stratu času za účelom poľovania (vyčíslenie nákladov v €)

- Spoločné poľovačky

Budeme posudzovať: Náklady na rozvoz strelcov, dovoz ulovenej zveri, občerstvenie, náklady na ošetrovanie diviny (vyčíslenie nákladov v €)

- Náklady na kynológiu

Budeme posudzovať: Nadobudnutie psa, výcvik psa, starostlivosť o poľovného psa (vyčíslenie nákladov v €)

- Príjmy za odpredanú divinu (vyčíslenie príjmov v €)

- Príjmy za predaj trofejovej zveri (vyčíslenie príjmov v €)

- Náklady za prenájom poľovného revíru (vyčíslenie nákladov v €)

---

4 Výsledky práce a ich zhodnotenie

4.1 Starostlivosť o zver

4.1.1 Prikrmovanie zveri v poľovnom revíri Breziny

Podklady k tejto kapitole sme získali z údajov Plánu starostlivosti o zver na rok 2010, z časti F, kde je uvedená POTREBA KRMÍV vzhľadom k predpokladanému stavu zveri z predchádzajúceho roka. Vyhodnotíme výsledky vo vzťahu predpokladaný stav zveri a potreba krmív počas prikrmovacieho obdobia. Určíme hodnotu jednotlivých druhov krmív, hodnotu výživových doplnkov, soli a hodnotu celkových nákladov k predpokladanému množstvu voľne žijúcej zveri v PR Breziny. Vyhodnotíme náklady na prikrmovanie s rokom 2010 a v diplomovej práci budeme jednotlivé roky navzájom porovnávať s možným existujúcim stavom a skutočným stavom hospodárenia v poľovnom revíri.

Potreba krmív na prikrmovanie voľne žijúcej zveri v PR Breziny podľa Plánu starostlivosti o zver na rok 2010 pre bežný rok

Tabuľka č.3: Stav zveri v zimnom období v ks (zdroj Plán starostlivosti o zver na rok 2010)

zajace	jarabice	bažanty	kačice	jelenia	danielia	muflonia	srnčia	diviačia	kamzičia
150	20	80		30		30	160	25	

Tabuľka č. 4: Dĺžka prikrmovacieho obdobia podľa návrhu poradného zboru v dňoch (zdroj Plán starostlivosti o zver na rok 2010)

zajace	jarabice	bažanty	kačice	jelenia	danielia	muflonia	srnčia	diviačia	kamzičia
110	100	130		110		110	110	120	

Tabuľka č.5: **Potrebné minimálne množstvo krmiva pre stav zveri**

spolu v kg (Plán starostlivosti o zver na rok 2010)

	Jadrové krmivo	Objemové krmivo	Dužinaté krmivo	Sol'
Zajace (na 150 ks počas 110 dní)	2475kg	330 kg	2475kg	3,5 kg
Jarabice (na 20 ks zveri počas 100 dní)		60 kg	20 kg	
Bažanty (na 80 ks počas 130 dní)		520 kg	416 kg	
kačice				
Jelenia zver (na 30 ks počas 110 dní)	9900 kg	1650 kg	4290 kg	23 kg
Danielia zver				
Muflonia zver (na 30 ks počas 110 dní)	2460 kg	990 kg	1320 kg	9 kg
Srncia zver (na 160 ks počas 110 dní)	7040 kg	2640 kg	5280 kg	34 kg
Diviačia zver (na 25 ks počas 120 dní)		1800 kg	1800 kg	10 kg
Kamzičia zver				
Potreba krmiva spolu (kg) :	21875 kg	7990 kg	15601 kg	79,50 kg

Z údajov tabuliek č.3 a č.4 a tabuľky č.1 (časť Súčasný stav riešenej problematiky) sme určili potrebné minimálne množstvo objemového krmiva, jadrového krmiva, dužinatého krmiva a soli na rok podľa druhu, stavu zveri a dĺžky prikrmovacieho obdobia. Na množstvo zveri (podľa druhu zveri) sme vypočítali prikrmovaciu dávku za deň a vynásobili počtom prikrmovacieho obdobia,

Výsledné ukazovatele:

Tabuľka č.6: Vyhodnotenie potrebného množstva krmiva pre PZ Breziny.

Predpokladaný stav zveri (spolu v kusoch)	495 kusov zveri
Predpokladané celkové množstvo krmiva :	(kg)
Jadrové krmivo (kg)	21875 kg
Objemové krmivo (kg)	7990 kg
Dužinaté krmivo (kg)	15601 kg
Soľ (kg)	79,50 kg

Náklady na predpokladané množstvo krmiva pre voľne žijúcu zver v PR Breziny:

Stanovíme cenu krmiva v eurách za objemovú jednotku na kilogram krmiva a vypočítame potrebu krmiva podľa odporúčanej potreby jednotlivých druhov krmív. Určíme náklady na zakúpenie krmív podľa platného cenníka krmív Agrohase v požadovanom množstve potreby zveri v PR.

Tabuľka č. 7: Priemerné ceny krmív pre zver (uvádzané s 20% DPH)

Druh krmiva	Jačmeň	Ovos	Pšenica	Lúčne seno	Ďatelinové seno	Křmna repa	Soľ
Cena za kg/€	0,23 €	0,22 €	0,22 €	0,14 €	0,18 €	0,15 €	0,72 €

Tabuľka č.8: Náklady na potrebu jednotlivých druhov krmív v PR Breziny na bežný rok v eurách pre prikrmovanie zveri (uvádzané s DPH)

(zdroj cenník Agrohase)

Druh krmiva	Množstvo krmiva (kg)	Cena (€/kg)	Cena celkom (€)
Objemové krmivo	21875 kg	0,32eur/kg	7000 eur
Jadrové krmivo	7990 kg	0,55 eur/kg	4394,50 eur
Dužinaté krmivo	15601 kg	0,15 eur/kg	2340,15 eur
Soľ	79,50 kg	0,72 eur/kg	162,00 eur
Náklady spolu:			13 896,65 eur

Náklady na prikrmovacie obdobie pre voľne žijúcu zver v poľovnom revíri predstavujú celkovú sumu 13 896,65 eur. Náklady sme vypočítali tak, že sme spočítali celkové množstvá objemového krmiva, jadrového krmiva, dužinatého krmiva a soli. Stanovili sme objemovú hodnotu každého druhu krmiva a vynásobili cenou určenou cenníkom (zdroj Agrohase) pre príslušný druh krmiva a soli.

Pre stanovenie nákladov na prikrmovanie zveri sme použili kombináciu nasledovného využívania druhov krmív:

- **Objemové krmivo:** lúčne seno a d'atelinové seno v pomere [1:1] ($0,14 + 0,18 = 0,32$ €/kg)
- **Jadrové krmivo:** ovos - jačmeň [1:1] ($0,22 + 0,23 = 0,55$ eur/kg)
- **Dužinaté krmivo:** krmná repa (0,15 eur/kg)
- **Soľ:** soľná lízanka LISAL (10 kg/ks = 7,2 eur)

Pravidelný prísun výživových doplnkov pre zver : po 10 balení na bežný rok

BIOSAXON .....10 kg/bal. 7,99 eur = 79,90 eur
 Doplnok výživy VITAPLASTIN forte.....5 kg/bal 10,28 eur = 102,80 eur
 Melasové krmivo sypké .....35 kg/bal 14,58 eur = 145,80 eur
 Náklady na výživové doplnky spolu .....**cca 328,50 eur**

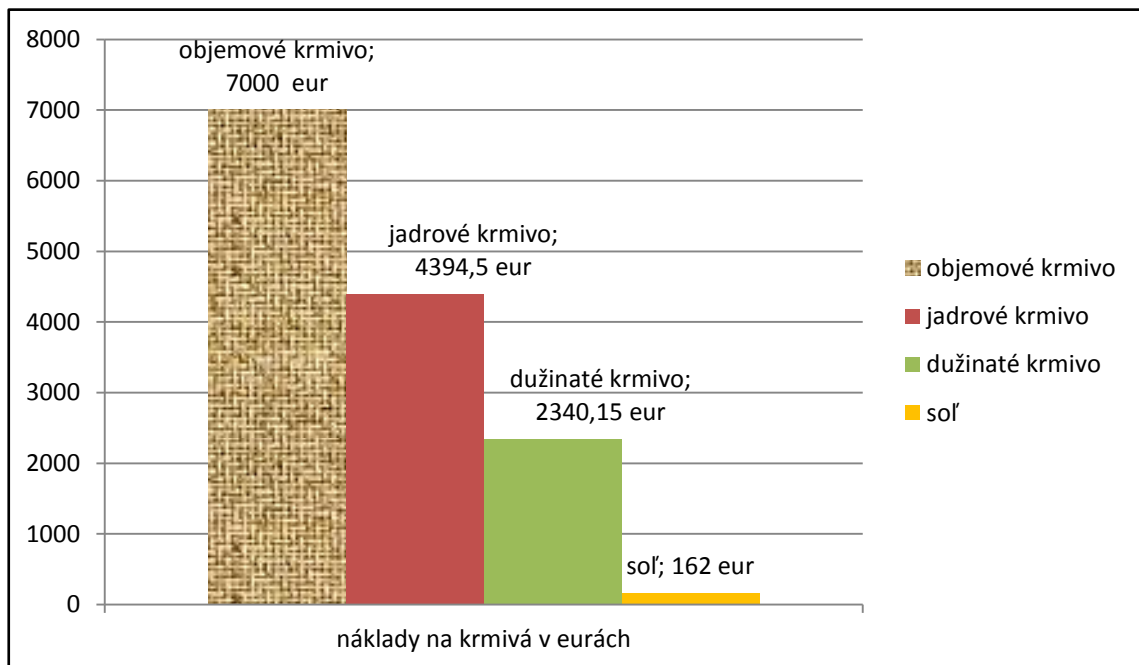
VYHODNOTENIE :

Pre výpočet potreby množstva a finančných prostriedkov na priprkrmovacie obdobie bežného roku sme použili dokumenty :

- Plán starostlivosti o zver 2010 PZ Breziny
- Cenník Agrohase
- Smernica č. 244/1998-700 (tabuľku množstva krmív, ktoré treba pre zver zabezpečiť s minimálnou dĺžkou prikrmovacieho obdobia)

V poľovnom revíri Breziny v obhospodarovaní PZ Breziny je potreba objemového krmiva 21 875 kg v hodnote 7000,- eur, potreba jadrového krmiva 7990 kg v hodnote 4394,50 eur, potreba dužinatého krmiva 1561 kg v hodnote 2340,15 eur a potreba soli 79,50 kg v hodnote 162,- eur. Celkové náklady na krmivá predstavujú sumu 13 896,65 eur (Obrázok č.2).

Obrázok č.2: Celkové náklady na krmivá v PZ Breziny v roku 2010

4.2 Poľovnícke zariadenia

4.2.1 Náklady na krmné zariadenia v poľovnom revíri Breziny

Počet krmných zariadení, náklady na ich údržbu a obnovu počas bežného roku

Tabuľka č.9: Náklady na krmoviská a soliská pre raticovú zver

Krmné zariadenia →	Krmidlo na objemové krmivo	Válov na jadrové krmivo	Krmné zariadenia pre diviačiu zver	Soliská spolu
Stav ↓				
Skutočný počet k 1. 1. bežného roku	10 ks	10 ks	6 ks	60 ks
Náklady na obnovu 1ks	10,00 eurá	3,00 eurá	10,00 eurá	2,00 eurá
Náklady na údržbu 1 ks	10,00 eurá	2,00 eurá	10,00 eurá	3,00 eurá
Náklady celkom na 1 ks	20,00 eur	5,00 eur	20,00 eur	5,00 eur
Náklady celkom na všetky kusy:	100,00 eur	50,00 eur	100,00 eur	50,00 eur
Náklady spolu : €	300,00 eur			

Nákladové ukazovatele na krmidlá na objemové krmivá, na jadrové krmivá, na krmné zariadenia pre diviačiu zver a soliská uvádzame v tabuľke č.8, kde uvádzame minimálne ceny za materiál (klince, drevo, strešná krytina a ostatný potrebný materiál), poskytnutý na opravu a údržbu zariadení v hodnote cca **300,- eur**.

Na výpočet sme použili skutočný počet zariadení a zohľadnili sme ich skutočný stav na základe ktorého sme odvodili približné predpokladané náklady na udržanie daného stavu, prípadne obnovy. Rekonštrukcia, obnova je stav kolísavý, nie vždy sa všetky určené finančné prostriedky spotrebujú. Vytvárame rezervný fond, z ktorého sa použijú financie na vybudovanie nového alebo chýbajúceho krmného zariadenia.

Tabuľka č.10: Náklady na krmné zariadenia pre malú zver a ostatné krmné zariadenia

Druh zveri →	Bažanty	Krmné zariadenia →	Hroble, krechty ks
Stav ↓		Stav ↓	
Skutočný počet k 1. 1. bežného roku	5 ks	Skutočný počet k 1. 1. bežného roku	2
Náklady na obnovu 1 ks	10 eurá	Náklady na obnovu 1 ks	10 eur
Náklady na údržbu 1 ks	10 eurá	Náklady na údržbu 1 ks	10 eur
Náklady celkom na 1 ks	20 eur	Náklady celkom na 1 ks	20 eur
Náklady celkom na všetky kusy:	100,- eur	Náklady celkom na všetky kusy:	40,- eur

Na základe skutočného počtu krmných zariadení pre malú zver sme určili predpokladanú výšku nákladov predstavujúcu 100,- eur na bežný rok a výšku nákladov na ostatné krmné zariadenia 40,- eur uvádzané v tabuľke č.9.

VYHODNOTENIE nákladov na údržbu a obnovu krmných zariadení

Výsledné ukazovatele: (*uvedené v tabuľke č.11*)

Podľa nami určených nákladov na obnovu a údržbu 93 kusov prikrmovacích zariadení sú predpokladané náklady za obdobie jedného roku 440,- eur. Sú to náklady materiálové, nezahrňujúce iné nákladové položky.

Tabuľka č. 11: Náklady na krmné zariadenia v PR Breziny

Druh zariadenia	Počet kusov	Náklady za všetky kusy (€)
Krmné zariadenia a soliská pre raticovú zver	86 kusov	300,00 eur
Krmné zariadenia pre malú zver	5 kusov	100,00 eur
Ostatné prikrmovacie zariadenia	2 kusy	40,00 eur
Krmné zariadenia spolu v kusoch	93 kusov	
Náklady spolu (€)		440,00 eur

4.2.2 Ostatné poľovnicke zariadenia v PR Breziny

Medzi ostatné poľovnicke zariadenia v PR patria:

- **poľovnicke domy, mechanizácia, chaty**

Budeme vyhodnocovať náklady na údržbu a obnovu poľovnicckych zariadení, zistíme ich aktuálny stav a určíme predpokladané výdavky.

Tabuľka č. 12: **Predpokladané náklady na ostatné poľovnicke zariadenia** [Zdroj údajov Peňažný denník PZ Breziny]

Poľovnicke zariadenia	Mechanizácia: <i>Počet/druh/nadobúdacia cena €</i>	Poľovnicke domy: <i>Ks/nadobúdacia cena €</i>	Chaty <i>ks/nadobúdacia cena €</i>
Stav			
Skutočný stav k 31.3. v predošlom roku	1/ TRAKTOR/15 000,-	1ks / 20 000,-	4 ks / 30 000,-
Predpokladané náklady na obnovu 1 ks pz: €	150,00 eur	100,00 eur	100,00 eur
Predpokladané náklady na údržbu 1 ks pz: €	150,00 eur	10,00 eur	100,00 eur
Predpokladané náklady spolu na 1 ks: €	300,00 eur	200,00 eur	200,00 eur
Predpokladané náklady spolu na všetky kusy: €	300,00 eur	200,00 eur	800,00 eur
Náklady spolu : €	1300,- eur		

VYHODNOTENIE nákladov na údržbu a obnovu ostatných poľovníckych zariadení V PR Breziny:

Celková výška nákladov na údržbu a obnovu a obnovu predstavuje sumu 1300,- eur. Finančné prostriedky využívame priebežne podľa potreby vzhľadom k stavu zariadenia.

SKLAD: [Zdroj údajov Peňažný denník PZ Breziny]

- objekt: poľovnícky dom, ktorého súčasťou je poľovnícky sklad a chladiareň
- nadobúdacia cena: 20 000,- eur
- predpokladané ročné náklady na údržbu : - spotreba energie/€ + spotreba vody/€ + ostatné náklady (podľa potreby) = **200,- eur / bežný rok**

TRAKTOR: [Zdroj údajov Peňažný denník PZ Breziny]

- 1 KS Traktor – Zetor rv.1980
- nadobúdacia cena: 15 000,- eur
- predpokladané náklady na prevádzku motorového vozidla: poplatky technickej kontroly + údržba + obnova = **300 eur / bežný rok**

CHATY: [Zdroj údajov Peňažný denník PZ Breziny]

- 4 chatové objekty
- nadobúdacia cena spolu 30 000, - eur
- náklady na údržbu a prevádzku zariadení spolu: **800,- eur / bežný rok**

Celkové náklady na poľovnícke zariadenia [440,00 eur (kŕmne zariadenia) plus sumu 1300,00 eur (ostatné poľovnícke zariadenia)] predstavujú cieľovú sumu 1745,-eur.

4.3 Samotný výkon práva poľovníctva

4.3.1 Časové a dopravné náklady súvisiace s výkonom práva poľovníctva v PZ Breziny

1. NÁKLADY NA SČÍTANIE ZVERI A MONITORING ZVERI
2. NÁKLADY NA NUTNÚ DOPRAVU DO POĽOVNÉHO REVÍRU

V nákladových položkách budeme uvádzať hodnotu času vynaloženého na výkon práva poľovníctva. Hodnotu prevedieme na hodiny, určíme sadzbu za hodinu, aby sme dokázali určiť celkovú hodnotu času ako nákladovú položku v PR. Takto dostaneme obraz o činnosti členov PZ, ktorá však nie je finančne ocenená.

- Určíme si fixnú sadzbu za hodinu strávenú v PR za účelom výkonu práva poľovníctva **cca 3,00 eur/hod.**
- Na monitoring zveri je stanovená podľa zákona potreba jednej kontrolnej návštevy poľovníka mesačne v PR v rozsahu **4 hodín**
- Vychádzať budeme zo záznamov kníh návštev a určíme náklady (€) hodín strávených v PR za účelom výkonu práva poľovníctva
- Zistíme náklady na dopravu zo zistenia priemernej spotreby paliva na km
  - (- priemerná vzdialenosť každého člena do PR je **17 km** – výpočet podľa bydliska členov PZ Breziny)
  - (- priemerná spotreba paliva vzhľadom k používaným motorovým vozidlám je 8 l/100 km a aktuálna hodnota paliva je 1,36 €...výsledná hodnota je spotreba paliva **1,84 eur na 17 km**)

Nasledujúci výpočet vychádza z počtu 53 členov PZ Breziny.

Výkon práva poľovníctva sa prevádza podľa rozpisu plánu a organizuje ho poľovný hospodár PZ.

PZ vlastní 6 kusov Kníh návštev poľovného revíru, kde sa zaznamenávajú všetky vychádzky v revíri.

4.3.2 Výsledky ukazovateľov nákladov : čas – materiál – spotreba palív

1. NÁKLADY NA SČÍTANIE ZVERI A MONITIRING ZVERI
2. NÁKLADY NA NUTNÚ DOPRAVU DO PR

Tabuľka č.13: Náklady na sčítanie a monitoring zveri v PR Breziny

Monitoring	1 poľovník	53 členov PZ	sadzby	Celkom v €
Sčítanie zveri (§59 odst.2 písm. c)	16 hodín (2 x 8)	848 hodín	3,00 €/hod.	2544,- eur
Doprava (2 x17 km)	34 km	1802 km	0,11 €/km	198,- eur
Náklady na sčítanie a monitoring zveri celkom:				2742,- eur

NÁKLADY NA CELKOVÝ POČET HODÍN STRÁVENÝCH V PR Breziny

Tabuľka č. 14: Náklady na počet hodín v PR zaznamenaných podľa Kníh návštev v PR Breziny za rok 2010 (zdroj Knihy návštev PZ Breziny)

Číslo KN :	Počet hodín v PR podľa KN :	Náklady na čas (1 hod. = 3,00 eur)
1.	1126 hodín	3378,00 eur
2.	1080 hodín	3240,00 eur
3.	1266 hodín	3790,00 eur
4.	809 hodín	2427,00 eur
5.	549 hodín	1647,00 eur
6.	1000 hodín	3000,00 eur
Náklady na čas (53 členov) PZ:	5830 hodín	17490,00 eur
Náklady na čas na (1 člena) PZ:	110 hodín	330,00 eur

KN - Kniha návštev   PR - Poľovný revír

VYHODNOTENIE nákladov súvisiacich so samotným výkonom práva poľovníctva:

Pre účely vyhodnotenia nákladov na sčítanie a monitoring zveri sme vychádzali z predpokladu, že sadzba za jednotku času – hodina – strávená v PR má hodnotu 3,- eur. Priemerná vzdialenosť členov PZ Breziny do poľovného revíru je 17 km a náklady na 1 km predstavujú sumu 0,11 eur. Náklady na 17 km sú 1,86 eur.

Náklady na monitoring a sčítanie zveri sú 2544,- eur, náklady na dopravu sú 198,- eur a náklady spolu sú **2742,- eur** (uvedené v tabuľke č.13).

Náklady na vynaložený čas súvisiaci s celkovým pohybom v PR Breziny sme zistili z Kníh návštev, kde sú zaznamenané návštevy členov PZ Breziny v užívateľskom revíri.

Prepočítali sme časovú jednotku [hodinu] podľa stanovenej hodinovej sadzby [3 €/hod.].

Následne sme vynásobili počtom 5830 hodín, čím sme dosiahli nákladovú úroveň návštevnosti poľovného revíru za účelom výkonu práva poľovníctva.

Na jedného člena sú predpokladané náklady na vynaložený čas **330,- eur**.

Celkové náklady na vynaložený čas súvisiaci s výkonom práva poľovníctva je **17 490,- eur**.

4.4 Individuálne náklady poľovníka

➤ URČUJEME NÁKLADY NA VÝZBROJ A VÝSTROJ POĽOVNÍKA

Tabuľka č.15: Predpokladané náklady na výstroj a výzbroj poľovníka.(zdroj cenník ARTEMIS)

Druh poľovníckej potreby (ks):	Priemerná cena poľovníckej potreby(€):	Druh poľovníckej potreby (ks):	Priemerná cena poľovníckej potreby (€):
Kabát	200,-eur	Strelivo 1 ks brokový náboj (100 ks) 1 ks guľový náboj (50 ks)	25,00 eur (0,25 eur = 1 ks) 50,00 eur (1,00 eur = 1 ks)
Nohavice	150,-eur	Zbrane - guľovnica - brokovnica - malokalibrovka	1000,- eur 600,- eur 300,- eur
Pulóver	100,-eur	Optika	235,-eur
Obuv	180,- eur	Lampa	70,- eur
Rukavice	60,- eur	Pasce	40,- eur
Batoh	80,-eur	Návlek na šaty	60,- eur
Klobúk	25,-eur	Hodinky	70,- eur
Vesta	75,-eur	Nôž	80,- eur
Košľa	160,-0 eur	Náklady spolu :	3560,- eur

VYHODNOTENIE individuálnych nákladov poľovníka :

Na vyhodnotenie individuálnych nákladov poľovníka budeme používať cenník predajcu poľovníckych potrieb ARTEMIS. Z jednotlivých potrieb vypočítame priemerné hodnoty, z ktorých určíme celkové náklady na poľovanie pre jedného poľovníka (tabuľka č.15). Za predpokladu, že poľovník vlastní uvedené poľovnícke potreby je hodnota individuálnych nákladov poľovníka **3560,- eur**.

Každý člen PZ Breziny si náklady na výzbroj a výstroj uhradza z vlastných zdrojov.

4.5 Náklady na spoločné poľovačky

- URČUJEME NÁKLADY NA ROZVOZ STRELCOV, DOVOZ ULOVENEJ ZVERI, OBČERTSVENIE, NAKLADY NA OŠETRENIE DIVINY

Tabuľka č.16: Náklady na spoločné poľovačky (zdroj Záznam z PZ Breziny, 2010)

Náklady na: (€)	Rozvoz strelcov (€):	Dovoz ulovenej zveri (€):	Občerstvenie (€) :	Ošetrovanie diviny (€):
Priemerné náklady na 1 poľovačku (€):	100,00 eur	50,00 eur	100,00 eur	50,00 eur
Náklady spolu na 1 poľovačku (€) :	300,00 eur			
Náklady na všetky poľovačky v roku (počet poľovačiek - 4) (€):	1200,- eur			

VYHODNOTENIE nákladov na spoločné poľovačky v PR Breziny :

Údaje v tabuľke č.16 sú vypočítané podľa záznamov z jednotlivých poľovačiek počas roku 2010. Počet uskutočnených poľovačiek v roku 2010 bolo zaevidovaných štyri.

Na základe uvedených údajov sme určili priemerné náklady na rozvoz strelcov, náklady na dovoz ulovenej zveri, náklady na občerstvenie počas poľovačky a náklady na ošetrovanie diviny.

Z priemerných hodnôt sme určili, že hodnota nákladov na **jednu poľovačku** predstavuje sumu **300,- eur**.

Náklady v roku 2010 v PZ Breziny na štyri poľovačky sú **1200,- eur**.

4.6 Náklady na kynológiu

- URČUJEME NÁKLADY NA NADOBUDNUTIE PSA, VÝCVIK PSA, STAROSTLIVOSŤ O PSA (KRÍMENIE, POPLATKY, ČASOVÉ NÁKLADY)

Tabuľka č.17: Náklady na poľovnícke psy v PR Breziny (zdroj Evidencia poľovníckych psov PZ Breziny)

Základné výdavky (€):	Ročné náklady na 1 ks psa (€)	Ročné náklady na 6 ks psov (€)
Nadobúdacia cena dospelého vycvičeného psa v 2. roku	600,00 eur	3600,00 eur
Výcvik psa	50,00 eur	300,00 eur
Voliéra pre psa	50,00 eur	300,00 eur
Krímenie (10 eur mesačne)	120,00 eur	720,00 eur
Veterinárna starostlivosť	50,00 eur	300,00 eur
Poplatok za psa	15,00 eur	90,00 eur
Výstroj a vybavenie psa	30,00 eur	180,00 eur
Náklady na čas určený na starostlivosť o psa (30 hodín mesačne predstavuje 360 hodín ročne – sadzba 1 hodiny = 3,00 eur	1080,00 eur	6480,00 eur
Náklady bez nadobúdacej ceny (€) :		8370,00 eur

VYHODNOTENIE nákladov na kynológiu v PR Breziny :

PZ Breziny vlastní 6 kusov poľovníckych psov : Border teriér/493, Bavorský farbiar/7752, Jagd teriér/6013, Slovenský kopov/13279, Beagl/884, Západosibírska Lajka/420 a ich ročné náklady (*tabuľka č.17*) predstavujú sumu bez nadobúdacej ceny psov **8370,00 eur**.

Celková nadobúdacia cena za šesť kusov psov je uplatňovaná jedenkrát, preto ju do ročných nákladov nezahrňujeme. Akceptujeme ju ako jednorazovú nákladovú položku, ktorej hodnota je 3600,00 eur.

4.7 Náklady za prenájom poľovného revíru Breziny

PZ Breziny obhospodaruje plochu poľovného revíru Breziny s rozlohou 3248 ha.

Tabuľka č.18: Úhrada ročného nájmu za poľovné plochy PZ Breziny (zdroj Hospodársky záznam PZ Breziny rok 2010)

Vlastník plochy PR	Druh plochy PR	Rozloha prenajatej plochy PR (ha)	Náklady Za jednotku plochy podľa bonity (€/ha)	Náklady za prenajatú plochu PR (€)
Urbár Topoľčianky	LP	213 ha	1,56	332,28 eur
FÚ Topoľčianky	LP	28 ha	1,56	43,68 eur
US I. Host'ovce	LP	13 ha	1,56	20,28 eur
US II. Host'ovce	LP	92 ha	1,56	143,52 eur
SPF	PP	954 ha	0,90	858,60 eur
Povodie Váhu	VP	32 ha	0,90	28,80 eur
OÚ Žikava	PP	225 ha	0,90	202,50 eur
OÚ Topoľčianky	PP	478 ha	0,90	430,20 eur
OÚ Host'ovce	PP	61 ha	0,90	54,90 eur
OÚ Lovce	PP	154 ha	0,90	138,60 eur
MSÚ Zlaté Moravce	PP	109 ha	0,90	98,10 eur
Lesy Topoľčianky	LP	889 ha	1,56	1386,84 eur
NŽ Topoľčianky	PP	264 ha	0,90	237,60 eur
Náklady spolu:		3248 ha		3738,30 eur

LP: lesná plocha

VP: vodná plocha

PP: poľnohospodárska pôda

VYHODNOTENIE nákladov za prenájom PZ Breziny :

Plocha PZ Breziny :	(ha)	(€)
Lesná plocha (LP)	1235 ha	1926,60 eur
Poľnohospodárska plocha (PP)	1981 ha	1782,90 eur
Vodná plocha (VP)	32 ha	28,80 eur
Náklady spolu (€) :	3248 ha	3738,30 eur

Podľa poľovnej oblasti uhrádza PZ „Breziny“ nájom za poľovné plochy nasledovne:

Les = 0,83 + 0,41 + 0,16 + 0,16 = **1,56 eur/ ha/ rok**

Poľnohospodárska plocha + Vodná plocha = 0,33 + 0,41 + 0,16 = **0,90 eur/ ha/ rok**

Na výpočet bonitácie jednotlivých plôch sa využívajú nasledovné hodnoty :

Tabuľka č. 19: Poľovná oblasť pre chov jelenej zveri (€/ha)

Chovná oblasť : Bonita :	Les	Les	Les	Les	Pole	Pole
	Jeleň	Diviak	Srnec	Muflón	Jeleň	Diviak
I.	1,00	0,41	0,20	0,25	0,41	0,41
II.	0,83	0,33	0,16	0,16	0,33	0,33
III.	0,62	0,25	0,12	0,08	0,25	0,25
IV.	0,41	0,16	0,08		0,16	0,16
V.	0,20	0,08	0,04		0,08	0,08

Ročné náklady za prenájom poľovnej plochy v PZ Breziny, ktorej rozloha je 3248 ha sú **3738,30 eur**.

4.8 Príjmy v roku 2010

Podľa finančného plánu uvádzame príjmy PZ Breziny z roku 2010.

Vykonávajú sa na základe hrubého odhadu na základe predchádzajúcich stavov minulého roku.

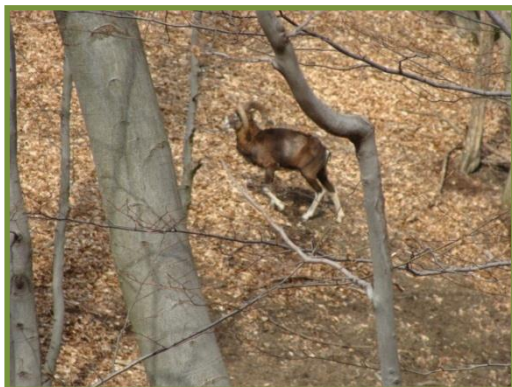
Príjmy predstavujú výnosy z predaja ulovenej zveriny, poplatkového odstrelu trofejovej zveri, príjem z prenájmu poľovníckych zariadení, a ostatné príjmy v PZ.

Príjmy PZ Breziny na rok 2011:	(€)
Odpredaj ulovenej diviny	3060,00 eur
Poplatkový odstrel trofejovej zveri	577,00 eur
Príjem z prenájmu poľovníckych zariadení	7728,00 eur
Ostatné príjmy	6235,00 eur
Predpokladané príjmy celkom:	17 600,00 eur

Stav príjmov podľa peňažného denníka PZ Breziny sme zhrnuli do štyroch základných príjmových položiek.

Príjmy tvoria odpredaj ulovenej diviny cca 3060,- eur, poplatkový odstrel trofejovej zveri cca 577,- eur, prenájom poľovníckych zariadení cca 7728,- eur a ostatné príjmy (brigádnická a osvetová činnosť členov PZ) cca 6235,- eur.

Celkové príjmy PZ Breziny so sídlom v Topoľčiankach tvoria **17 600,- eur**.

Obrázok č.3: Muflonia zver v PR Breziny.

4.9 Bilancia nákladov a príjmov poľovníckeho hospodárenia v PZ Breziny v roku 2010

Tabuľka č.20: Bilancia príjmov a nákladov PZ Breziny

Ekonomický ukazovateľ	Príjmy (€)	%	Náklady (€)	%
Potreba krmív spolu :			13 896,-	26 %
• Objemové krmivo			7000,-	
• Jadrové krmivo			4394,50-	
• Dužinaté krmivo			2340,15-	
• Soľ			162,-	
Ostatné poľovnícke zariadenia :			1300,-	2,5 %
• Traktor			300,-	
• Poľovnícky dom			200,-	
• Chaty (4 objekty)			800,-	
Celkový počet hodín v PR :			17 490,-	32,8 %
Kŕmne zariadenia spolu :			440,-	0,8 %
• Pre raticovú zver			300,-	
• Pre malú zver			140,-	
Spoločné poľovačky :			1200,-	2,2 %
Monitoring a sčítanie zveri :			2742, -	5,2 %
• Sčítanie zveri			2544,-	
• Doprava			198,-	
Individuálne náklady poľovníka :			3560,-	6,7 %
Náklady na kynológiu :			8370,-	15,7 %
Nájom za poľovnú plochu :			3738,30 -	7 %
Výdavky do SPK :			585,-	1,1 %
Odpredaj ulovenej diviny :	3060,-	17 %		
Poplatkový odstrel trofejovej zveri :	577,-	3 %		
Prenájom poľovníckych zariadení :	7728,-	45 %		
Ostatné príjmy :	6235,-	35 %		
Celkom v PR Breziny :	17 600,-	100,00	53325,95-	100,00

VYHODNOTENIE príjmov a nákladov v PZ Breziny (Tabuľka č.20)

Na základe nami získaných ukazovateľov roka 2010 sme dosiahli nami úroveň ročného hospodárenia – **35 725,95 eur (69 %)**.

Príjmy predstavujú sumu **17 600,- eur (31 %)**, náklady predstavujú sumu **53325,95- eur**.

Ročná strata poľovníckeho hospodárenia v PZ Breziny je **35 725,95- eur (68 %) z celkových nákladov..**

Vypočítavali sme desať nákladových ukazovateľov a štyri príjmové položky PZ Breziny.

Najvyššiu nákladovú položku tvorí ukazovateľ nákladov na čas vynaložený v poľovnom revíri 32,8 % z celkových nákladov. Potreba krmív pre voľne žijúcu zver je druhou najvyššou položkou, tvorí 26 % z celkových nákladov. Tretím najvyšším nákladovým bodom sú náklady na kynológiu 15,7 % z celkových nákladov. Prenájom poľovnej plochy tvorí 7 % z celkových nákladov, individuálne náklady na poľovníka tvoria 6,7 % z celkových nákladov, náklady na monitoring a sčítanie zveri tvoria 5,2 % z celkových nákladov, náklady na údržbu a obnovu poľovníckych zariadení tvoria 2,5 % z celkových nákladov, náklady na spoločné poľovačky tvoria 2,2 % z celkových nákladov, výdavky do SPK tvoria 1,1 % z celkových nákladov a najnižšiu položku tvoria náklady na krmne zariadenia 0,8 % z celkových nákladov.

Najvyššiu príjmovú položku tvorí prenájom poľovníckych zariadení 45 % z celkových príjmov, o 10 % nižšia položka sú ostatné príjmy a to 35 % z celkových príjmov, 17 % z celkových príjmov tvorí príjem z odpredaja ulovenej diviny a 3 % z celkových príjmov tvorí príjem z odstrelu trofejovej zveri.

Z našich výpočtov jednotlivých ekonomických ukazovateľov vyplýva, že hospodárenie v PZ Breziny je v strate o 69 %. Výnosy z hospodárenia nepredstavujú žiaden zisk, príjmy sú nízke tvoria len 31 % z celkových nákladov. Logicky uzatvárame činnosť PZ Breziny tak, že keby si na najvyššie položky finančne nárokovali, nebolo by možné vykonávať činnosť v poľovnom revíry z dôsledku nedostatku financií.

---

5 Diskusia

Na základe zistených skutočností a dosiahnutých výsledkov v tejto práci sme dospeli k niektorým záverom, o ktorých sa domnievame, že ich realizácia by mohla prispieť k zvyšovaniu príjmov v poľovníctve, znižovaním nákladov na poľovnícku činnosť.

Ekonomikou poľovníckeho hospodárstva na Slovensku sa zaoberali DVOŘÁKOVÁ (1966), KRIVJANSKÝ (1978), PORUBAN (1981), HELL a kol. (1981). V Čechách FANTA (1966), NOVÁKOVÁ (1974), FIŠER a HANUŠ (1971).

Podľa HELLA a SABADOŠA (1988), ktorí sa zaoberali ekonomickým prieskumom hospodárenia poľovníckych združení na Slovensku je činnosť mnohých prác a služieb vykonávaná v PZ bezplatne, krmivá získavajú nielen nákupom, ale aj od poľnohospodárskych podnikov za režijné ceny alebo aj bezplatne za odpracované brigády a v PZ potom nie sú účtovne zachytené alebo sú ocenené nereálne. To isté sa týka aj prác a služieb od cudzích ako je doprava, mechanizácia.

Tak ako v našej práci aj oni oceňovali nákladové položky podľa určeného kľúča ako je sadzba na hodinu vynaloženej práce, ale viac sa zameriavali na príjmy v PZ ako na nákladové položky.

Náklady na poľovné hospodárenie tvoria v priemere 54 % z celkových nákladov a na činnosť PZ. Náklady na nájomné 6,1 % celkovej činnosti PZ. Náhrady na škody spôsobené zverou 3,3 % z celkových nákladov PZ. Náklady na organizačnú činnosť tvoria 26,4 % z celkových nákladov PZ a náklady na kynológiu sú mimoriadne nízke.

Príjmy tvoria 46 % z celkových nákladov. Tržby za odpredanú divinu a poplatkový lov tvoria 83 % z celkových príjmov poľovníckej činnosti a 17 % z tržieb vtedy preferovanej politickovýchovej činnosti.

Podľa FEUEREISELA (2010), ktorý sa zaoberá pozorovaním jednotlivých druhov ekonomických ukazovateľov poľovníckeho obhospodarovania od roku 2000 v Českej republike v plnom rozsahu, je otázka určovania nákladovosti poľovného revíru základom ekonomiky poľovníctva.

Nákladové a výdavkové ekonomické ukazovatele rieši v rámci všetkých poľovníckych revírov v Českej republike a na základe informačných zdrojov poľovníckych združení vyhodnocuje priebežne stav ekonomického hospodárenia.

V roku 2010 bol ním naposledy vykonávaný stav ekonomiky v poľovných revíroch, kde 32 % tvoria príjmy z celkových nákladov a ročná strata poľovníckeho hospodárenia tvorí 69 % z celkových nákladov. Náklady na kynológiu tvoria 14 %, náklady na prikrmovanie zveri 20 %, náklady na spoločné poľovačky 4 %, náklady na sčítanie a monitoring zveri 4 %, , náklady na prikrmovanie zveri 6 %, náklady na prenájom poľovnej plochy 8 %. Uvádzam tie ukazovatele, ktoré sme určovali v našej práci s cieľom konečného porovnávania ekonomických ukazovateľov.

Príjmy uvádzané FEUEREISLOM(2010) sú príjem za poplatkový lov, ktorý tvorí 85 % a ostatné príjmy 15 %.

Keď porovnáme údaje uvedené zo zdroja HELL – SABADOŠ(1988), FEUERESEL(2010) a naša štúdia súčasného stavu ekonomických ukazovateľov PZ Breziny MAŇKOVSKÁ(2010) v poľovnom revíri, čiže porovnáme vzájomné ukazovatele z odstupom času 23 rokov na Slovensku a priemerné predpokladané hodnoty ukazovateľov na Slovensku a v Čechách v roku 2010 dostaneme nasledovne uvedené závery zosumarizované v tabuľke č.21.

Tabuľka č.21: Stav hospodárenia PZ podľa sledovanosti.

Stav hospodárenia podľa :	Ročné výnosy z celkových nákladov %	Ročné straty z celkových nákladov %
HELL – SABADOŠ (1988) SR	46 %	54 %
FEUEREISEL (2010) ČR	31 %	69 %
MAŇKOVSKÁ BP (2010) SR	31 %	69%

Podľa nami určeného porovnávania sme zistili, že sa stav na Slovensku zmenil tým spôsobom, že období 22 rokov stúpajú ročné straty z celkových nákladov v poľovnom revíri o 14 %, a výnosy z celkových nákladov klesli o 14 %.

Môžeme konštatovať, že hospodárenie v poľovných revíroch v Čechách a na Slovensku, kde užívateľmi sú poľovné združenia prebieha skoro na rovnakej úrovni.

FEUEREISEL (2010) spriemeroval hodnoty viacerých poľovných združení a získal rovnaký výsledok ako je náš, ktorý sme zisťovali na úrovni jedného poľovného združenia (PZ Breziny).

GARAJ a GAŠPARÍK (2003) zdieľajú názor, že na kvalitu a úživnosť poľovného revíru má vplyv životné prostredie, genofond a etológia zveri a človek.

I keď to nie je ekonomický ukazovateľ, súvisí s našou štúdiou a vyhodnotením ekonomických ukazovateľov. V Čechách je veľmi príbuzný stav klimatických, edafických a geomorfologických faktorov so Slovenskom a j výsledky našich hodnotení sa zhodujú.

Biocenóza, prírodné podmienky a jednotlivé druhy zveri, ktorá migruje a neustále sa presúva, je veľmi príbuzný ako aj človek ako tretí faktor ovplyvňujúci stavy zveri a hospodárenie v poľovnom revíri.

Záver

Z nasledovne uvedených ukazovateľov týkajúcich sa činnosti PZ v rámci chovu a lovu lesnej zveri vyplýva, že členovia PZ Breziny dodržia všetky ustanovené zložky v rámci obhospodarovania poľovného revíru. Zistili sme, že stavy zveri sa snažia udržiavať tak, ako je to potrebné v rámci možnosti regiónu. Vynakladajú ciele opatrenia, aby zabezpečili optimálne prostredie pre lesnú voľne žijúcu zver v poľovnom revíri.

Podľa plánu lovu a chovu zveri, po sčítaní zveri, vieme posúdiť, že súčasný zachovaný kmeňový stav a reprodukcia zvierat sú vyhovujúce. Prevláda srnčia zver, priemerné zastúpenie má jelenia, muflonia a diviacia zver. Priebežne sa v PR Breziny vyskytuje danielia zver a to iba v minimálnom množstve.

Podľa predpokladaného množstva zveri v pohybujúcej sa v poľovnom revíri sú prikrmovacie prostriedky (krmivá, liečivá) a zariadenia dostačujúce i ich prevádzkovanie je zabezpečené členmi PZ Breziny.

Podľa ekonomických ukazovateľov z roku 2010 sme určovali nákladovosť obhospodarovania a úžitkovosť poľovného revíru. Po vydokladovaní všetkých nákladových a príjmových položiek potrebných na plynulý chod v poľovnom revíri aj v poľovnom združení sme prišli k záveru, že poľovnícka činnosť je veľmi nákladná záležitosť, pretože až dve tretiny nákladov prevažujú nad príjmami. Jednoznačne najnákladovejšou položkou je čas strávený za účelom výkonu práva poľovníctva. Materiálové náklady, prevádzkové náklady a náklady na kynológiu, výstroj a výzbroj poľovníka, náklady na prenájom poľovnej plochy spolu predstavujú 68 % nákladov. Príjem v PZ Breziny tvorí príjem za odpredaj ulovenej diviny, príjem za odstrel trofejovej zveri, príjem za prenájom poľovníckych zariadení a ostatné príjem (réžia PZ) predstavuje 38 % z celkových nákladov. 59% z celkových nákladov predstavujú straty v hospodárení. Snaha a činnosť členov PZ predstavuje nami vypočítaný rozdiel v hospodárení v poľovnom revíri. Z vyhodnotení celkového stavu zveri a obhospodarovania poľovného revíru vyplýva, že prírodné ukazovatele sú súčasťou ekonomických ukazovateľov a človek je tvorca a súčasť prírodno – ekonomických hodnôt v poľovníckom hospodárstve. Hodnota obetavej činnosti človeka je vydokladovaná nákladmi na čas a prácu súvisiacu s plynulým chodom v poľovnom

---

revíri. Zver nemôže pociťovať stratu, ale z ekonomického hľadiska ako sme zistili sú straty hospodárenia vysoké, nákladovosť vysoká, rentabilita nízka ale poľovníctvo je odvetvie, ktoré stojí za obetavosť seba samého, čomu sú príkladom členovia PZ Breziny so sídlom v Topoľčiankach.

V diplomovej práci budem pokračovať v štúdiu ekonomických ukazovateľov a porovnáme nami teraz získané ukazovatele s budúcimi a určíme pokles alebo nárast nákladov a zhodnotíme dôvod zmien počas nasledujúcich rokov.

Zoznam použitej literatúry

GAŠPARÍK, J. 1991. *Návody na cvičenia z poľovníctva*. Nitra : Vysoká škola poľnohospodárska v Nitre, 5 s. ISBN 80-7137-003-7

BAKOŠ, A. – HELL, P. 1999. *Poľovníctvo I*. Bratislava : PaRPRESS, 1999, 260 s. ISBN 80-88789-45-1.

BÚTOR, Ľ. – GARAJ, P. 2002. Škody spôsobené poľovnou zverou. In *Folia Venatoria*, č. 32, 2002, s. 79. ISBN 880-88853-57-5.

Cenník poľovníckych potrieb. 2010 [online] [cit. 2011-05-05]. Dostupné na :
<<http://www.artemis.sk/>>

ČERVENÝ, J. – HELL, P. – KAMLER, J. – KHOLOVÁ, H. – KOUBEK, P. – MARTÍNKOVÁ, N. – SLAMEČKA, J. 2004. *Encyklopédia poľovníctva*. Praha : OTTOVO NAKLADATELSTVÍ, 2004. 592 s. ISBN 80-7181-902-6.

DEMO, M. – HRONEC, O. – TÓTHOVÁ, M. 2007. *Udržateľný rozvoj*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2007, 440 s. ISBN 978-80-8069-826-3.

DUGOVIČ, L. 2010. Zákon o poľovníctve a poľovnícka prax. In *Myslivost*, roč.58, 2010, č. 6, s. 46-48. ISSN 0323-214X46887.

FEUEREISEL, J. 2001. Současná situace oceňování zvěře v ČR, na Slovensku a v Polsku. In *Slovenské poľovníctvo v integrovanej Európe*. Levice : OLK, 2001, s. 75-79.

FEUEREISEL, J. 2002. Porovnání ohodnocení škody na zvěři v rozdílných právních podmínkách Švýcarska a Rakouska. In: *Folia Venatoria*, č. 1, 2002, s. 163-168 ISBN 80-88853-57-5.

FEUEREISEL, J. 2010. Ekonomické otázky celosvetového poľovníctva. In *Myslivost*, roč. 58, 2010, č. 10, s. 52. ISSN 0323-214X46887.

FEUEREISEL, J. 2010. *Zelená čísla*. Praha : Druckvo, 2010. 155 s. ISBN 978-80-904417-6-7.

FINĎO, S. *Modelový návrh na zlepšenie poľovného hospodárenia v chovateľských oblastiach*. Zvolen : LVÚ, 1955.

FULÍN, M. 1998. Prikrmovanie zveri a invázne druhy. In *Poľovníctvo a rybárstvo*, roč. 60, 1998, č. 12, s. 13-15. ISSN 0231-8768.

GARAJ, P. – GAŠPARÍK, Ľ. 2003. Príspevok k optimalizácii poľovného hospodárstva. In *Folia Venatoria*, č. 33, 2003, s. 177-183. ISBN 80-88853-62-1.

GAŠPARÍK, Ľ. 1999. *Optimalizácia poľovníckeho obhospodarovania ÚPR ŠLP TU vo Zvolene*. Zvolen : LF TU, 137 s.

HELL, P. – PATAKY, T. 1989. Oceňovanie poľovníckej funkcie lesa. In *Folia Venatoria*, č. 19, 1989, s. 283-284.

HELL, P. – SABADOŠ, K. 1988. Ekonomický prieskum poľovného hospodárenia poľovníckych združení na Slovensku. In *Folia Venatoria*. Bratislava : Príroda, 1988, s. 215-239.

HELL, P. a i. 1988. *Poľovnícky náučný slovník*. Bratislava : Príroda, 1988. 250 s.

HELL, P. a kol. 2002. *Bonitácia poľovných revírov, určovanie kmeňových stavov a koeficientov očakávaného prírastku zveri* : rukopis. Zvolen : LVÚ.

HELL, P. et al. 1964. *Poľovníctvo II*. Bratislava : SVPL, 1964. 576 s.

HERZ, J. 2010. 90 rokov organizovaného poľovníctva. In *Myslivost*, roč. 58, 2010, č. 12, s.74-79. ISSN 0323-214X46887.

HRABINSKÁ, M. 2011. Ich poslaním je výživa. In *Lovu zdar*, roč. III., 2011, č. 1-2, s. 40-42. ISSN 1337-8960.

HUDÍK, P. 2010. *Topoľčianky*. Bratislava : Sprint dva, 2010, 208 s. ISBN 978-80-89393-27-5.

-
- KŇAZOVICKÝ, L. 1962. *Les, voda, pôda*. Bratislava : SVPL, 1962. 224 s.
- KONÔPKA, J. – HELL, P. – KAŠTIER, P. – BUČKO, J. – SLAMEČKA, J. 2006. Optimalizácia manažmentu a zlepšovanie biotopu raticovej zveri. In *poľovnícke štúdie č. 11*. Zvolen : Národné lesnícke centrum, 2006, 197 s. ISBN 80-8093-005-8.
- KONÔPKA, J. a kol. 2002. *Výskum veľkoplošného ekologického manažmentu hlavných a chránených druhov zveri v poľovných oblastiach a lokalitách a ochrana jej genofondu* : záverečná výskumná správa VTP č. 2733. Zvolen : LVÚ, 2002. 107 s. + prílohy.
- KRAJNIAK, D. 2010. Lov zveri prudko rastie. In *Poľovníctvo a rybárstvo*, roč. 62, 2010, č. 9, s. 33-35. ISSN 0231-8768.
- KULICH, M. 1976. *Praktický poľovník*. Bratislava : Príroda, 1976. 289 s.
- MOLNÁR, L. – TEREN, Š. 1984. *Naše poľovníctvo*. Bratislava : Obzor, 1984. 400 s.
- MOLNÁR, L. 1979. Z histórie zverníc na Slovensku. In *Folia Venatoria*. Bratislava : Obzor, 1979, s. 225.
- MRÁZ, I. 2007. *Horár Sever*. Ružomberok : EPOS, 2007, 272 s. ISBN 978-80-89191-59-8.
- SLOVENSKÝ POĽOVNÍCKY ZVÄZ. 2008. *Vestník slovenského poľovníckeho zväzu*. Bratislava : Rotap, 2008.
- Vyhláška ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej Republiky č. 91/1997 Z. z. o poľovných oblastiach a o akostných triedach poľovných revírov
- ZABLOUDIL, F. 2010. Vývoj a vlivy hospodaření v krajine na zvěř. In *Myslivost*, roč. 58, 2010, č. 9, s. 35-37. ISSN 0323-214X46887.
- Zákon ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky 274/2009 o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Príloha 1

Poľovnícke zariadenia v PR Breziny:

-obhospodarujúci užívateľ PZ Breziny so sídlom v Topoľčiankach

Obrázok č. 4: Posed v poľovnom revíri Breziny

Obrázok č. 5: Chata „Topoľnica“

Obrázok č. 6: Chata „Brezinka“

Príloha 2

Obrázok č. 7: Hranica Poľovného revíru Breziny (zdroj Dokument PZ Breziny)

